

ÖĞRENEN MÜSLÜMAN OLABİLMEK¹

Prof. Dr. Mehmet Zeki Aydın²

Peygamber Efendimiz (sav) buyuruyor: “*Hepiniz çobansınız ve hepimiz sürüsü (idareci altındakileri)nden sorumludur. İnsanlar üzerinde olan (idareci) bir çobandır; o sürüsünden (halkından) sorumludur. Kişi aile fertlerine çobandır. O da onlardan sorumludur. Kadın kocasının evine ve çocuklarına çobandır. O da onlardan sorumludur. Köle, sâhibinin malına çobandır, o da ondan sorumludur. Dikkat! Hepiniz çobansınız ve hepimiz sürüsünden sorumludur.*”³

Bu hadiste üç sorumludan bahsedilmekle birlikte hepimiz diyerek her Müslümanın sorumluluğundan da bahsedilmektedir. Bu çerçevede hepimiz, anneler babalar, öğretmenler de kendimize emanet edilen çocuk ve gençlerden sorumluyuz.

Hz. Peygamber (sav) “*Din nasihattir.*” buyurunca, yanında bulunan sahabiler: “*Kim için nasihattir Ey Allah’ın Rasûlü?*” derler. Rasûlüllah (sav) de: “*Allah için nasihattir, Kitabı için nasihattir, Rasûlü için nasihattir, yetkililer için nasihattir, bütün Müslümanlar için nasihattir.*”⁴ buyurarak her bireyin kendisine düşen sorumluluklara dikkat çekmiştir.

Hadisin son cümlesi olan “*Bütün Müslümanlar için nasihat*” ifadesi şunları kapsar:

Dünyada ve ahirette işlerine yarayacak güzel ve faydalı şeylerde Müslümanlara yol gösterici olmak, diğer bir ifadeyle hayırlı işlerde örnek olmak, onlara eziyet etmemek ve zulmetmekten uzak durmak, onlar hakkında iyi düşünmek, bildiği faydalı şeyleri onlara öğretmek, onları gafletten ikaz etmek, onlara şefkatle muamele etmek, kendisi için arzu ettiğini Müslümanlar için de arzu etmek, kendisi için hoş görmediğini onlar için de hoş görmemek, iyilikleri emretmek; kötülüklerden sakındırmak, dinî konularda onları eğitmek ve onlara yardımcı olmak, büyüklere saygılı, küçüklere şefkatli davranmak, onları aldatmaktan ve kötülüklerini istemekten sakınmak, onların geçmiş hatalarını ve kusurlarını açıklamamak, onların karşılaşacakları zararlara engel olmak, güzel ahlâk ile ahlaklanmalarını teşvik etmek,

¹ Bu yazı, “Öğrenen Müslüman Olabilmek”, **Yeni Dünya Dergisi**, İstanbul Eylül 2019, ss. 16-17’de yayımlanmıştır.

² www.mehmetzekiaydin.com Email: mehmetzekiaydin@gmail.com

³ Müslim, İmâre, 20; Buhârî, Cum’a, 11, Cenâiz, 32, Nikâh, 81; Ahkâm, 1; Ebû Dâvûd, İmâre, 1, 13; Tirmizî, Cihâd, 27; Ahmed, II, 5, 54, 55, 108.

⁴ Buhârî, 1992: İman, 42; Müslim, 1992: İman 95; Tirmizî, 1992: Birr, 17,18; Nesai, 1992: Bey’ at, 31; Dârimî, 1992: Rikak, 41; İbnu Balaban, 1987: VII, 49; Beyhakî, 1990: IV, 323.

onların Allah'a (cc) ve Rasûlü'ne (sav) itaat etmelerini teşvik etmektir. Tüm bunları yaparken de samimiyet içerisinde olmaktır.⁵

Öğrenmenin çok önemli olduğu günümüzde hayat boyu öğrenmeyi nasıl devam ettiririz? Bilgi akışının sürekli katlanarak çoğaldığı ve birçok uyarıcıya maruz kaldığımız bu günlerde bilgiye ulaşılabilirlik bu kadar önemli iken bilginin üretimini de desteklemeli ve alanımızdaki bilgiler ile kendimizi geliştirmeliyiz. Öğrenme muazzam bir olaydır. Kişinin vizyonunu geliştirdiği gibi hayatını da geliştirir. Hayat kalitesini artırır. Her ne kadar bunu dolaylı olarak size verse de hayatınızı daha iyi hâle getirecektir.

Kendi ayakları üzerinde duran, yoktan bir imparatorluk var etmiş milyarderlerle yapılan röportajları okuyorsanız, neredeyse hepsinin başarılarının anahtarı olarak tek bir şeyden bahsettiklerini görürsünüz: Hayat boyu öğrenme. Hayat boyu öğrenme, okul yılları bittikten sonra da bir şeyler öğrenmeye devam etme durumuna verilen isimdir. Liseden ya da üniversiteden mezun olduktan sonra öğrenme alışkanlığını yitirmek ne yazık ki toplumumuzda yaygın bir durum. Hâlbuki bu alışkanlığımızı sürdürübilsek dünya görüşümüz genişleyeceği gibi beynimiz de genç kalacak, Alzheimer gibi, bunama gibi hastalıklara yenik düşmeyeceğiz. Peki, mezuniyet töreninin üzerinden yıllar geçtiyse, bir kitabın kapağını açmayalı uzun süre olduysa, bir insan yeniden nasıl öğrenme alışkanlığı edinebilir?⁶

Hayat boyu öğrenmeyi nasıl geliştirebiliriz? Neler yapmalıyız, neleri artırmalıyız?

İşte size 6 tavsiye:

1. Mutlaka bir hedefiniz olmalı.
2. Sabırlı olun.
3. Eğlenceli hâle getirin.
4. Okuma alışkanlığı kazanmaya gayret edin.
5. Daha derin düşünceler ve konuşmalar yapın.
6. İnternetin nimetlerinden faydalanın.⁷

Bir de şu tavsiyelere göz atın:

1. Yanınızda her zaman kitap bulundurun.
2. “Öğrenmem Gerek” listesi yapın.

⁵ Mustafa Önder ve Adem Dölek, "Hepiniz Yöneticisiniz" Hadisi Bağlamında Hz. Peygamber'in Sorumluluk Eğitimi, **Ekev Akademi Dergisi**, Yıl: 13 Sayı: 40 (Yaz 2009), ss. 407-426.

http://isamveri.org/pdfdrq/D01777/2009_40/2009_40_ONDERM_DOLEKA.pdf (Erişim tarihi: 24.3.19)

⁶ <http://www.yeniisfikirleri.net/hayat-boyu-ogrenme-nedir/> (25.08.2019)

⁷ <https://vizyonergenc.com/icerik/yasam-boyu-ogrenme-aliskanligini-kazanmaniz-i-cin-7-oneri> (25.08.2019)

3. Arkadař çevrenizi düzenleyin.
4. Düşünelere rehberlik edin.
5. Süreklilik kazanın.
6. Öğretin.
7. Eski bilgilerinize güvenmeyin.
8. Grup oluřturun veya gruplara girin.
9. Varsayımları unutun.
10. Kendinize iş ve hobi oluřturun.
11. Bir proje geliřtirin.
12. Sezgilerinize güvenin.
13. Ödüller kazanın.
14. Öğrenmeyi öncelik hâline getirin.⁸

⁸ <https://www.ogrenmen.com/kisisel-gelisim/hayat-boyu-ogrenmeyi-15-adimda-gelistirin.html> (25.08.2019)